

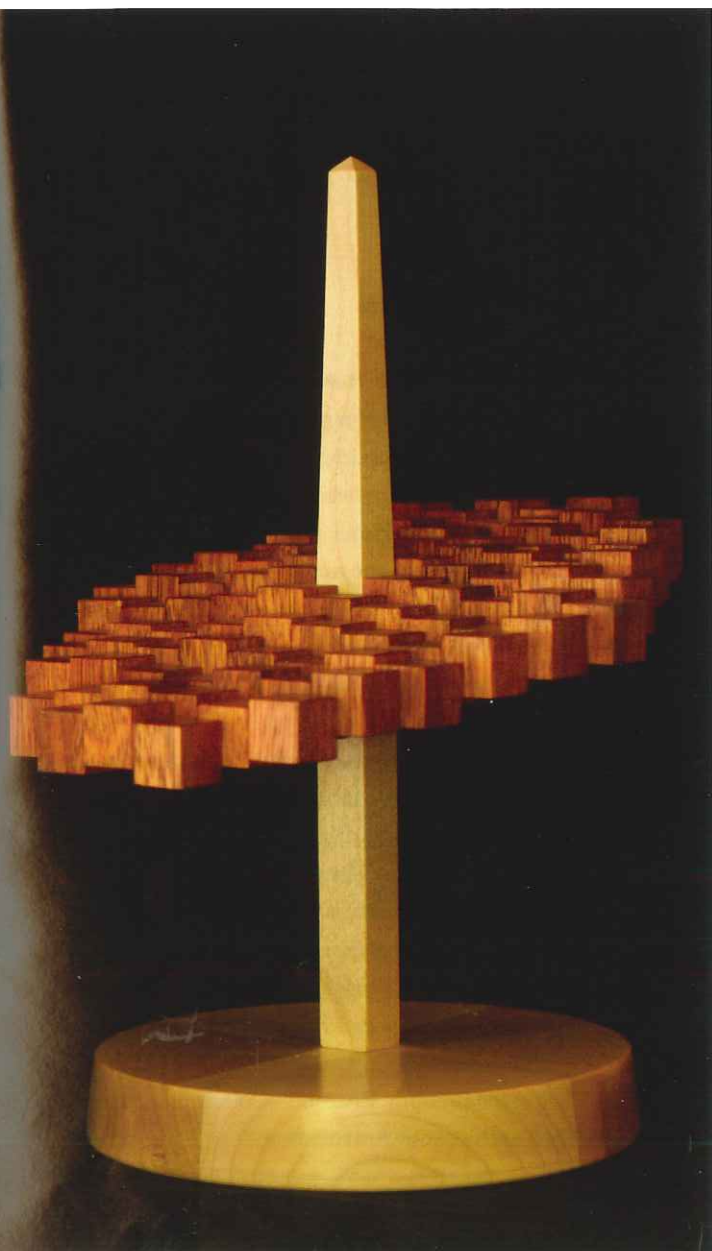
De trofee van de Houtarchitectuur- en Houtinnovatieprijs.

HOUTPRIJS 2010

GENOMINEERDEN HOUTARCHITECTUUR- EN HOUTINNOVATIEPRIJS

Centrum Hout ontving een recordaantal van 97 inzendingen voor Houtprijs 2010, 89 voor de Houtarchitectuur- en 8 voor de Houtinnovatieprijs. De prijzen worden op donderdag 25 november a.s. tijdens de Nationale Houtdag in de Philharmonie te Haarlem uitgereikt. Tevens wordt dan de Publieksprijs toegekend in de categorie Houtarchitectuur.

De tweejaarlijkse Houtprijs is in 1999 in het leven geroepen om esthetisch, innovatief en duurzaam houtgebruik te belonen. Zeker in een tijd waarin duurzaamheid steeds belangrijker wordt, vervult de tweeledige prijs een niet onaanzienlijke rol. De editie van 2010 is ondanks de recessie wederom een succes, zodat meer ruchtbaarheid kan worden gegeven aan ontwikkelingen in nieuwe technieken, verantwoorde toepassingen en mogelijkheden van de vernieuwbare grondstof hout in de bouw. Eén project (Accoya brug Sneek - OAK Leeuwarden) dingt mee in beide categorieën. Alle 97 inzendingen zijn te raadplegen op www.houtprijs2010.nl.

De Publieksprijs.

De Vondelhof Den Haag.

Saenstroom opdc Wormerveer.

HOUTARCHITECTUURPRIJS

De jury van de Houtarchitectuurprijs was tevreden over de kwaliteit en variëteit van de 89 inzendingen: Woningbouw (33), Utiliteitsbouw (31), Restauratie/renovatie (3) en Overige (22). Wel presenteerden sommige inzenders hun projecten wat summier, zodat een afgewogen oordeel niet altijd mogelijk was.

Groter bereik Gezien de projecten kan de jury met initiatiefnemer Centrum Hout bevestigen dat hout steeds meer waardering krijgt en een volwaardige positie heeft verworven bij architecten, opdrachtgevers en consumenten. Hout stáát, als esthetisch hoogwaardig, creatief, volwassen, milieuvriendelijk, innovatief, constructief en flexibel materiaal. Het college beoordeelde de inzendingen allereerst op uitgesproken esthetische en constructieve kwaliteiten en vervolgens op de toepassing van het juiste hout op de juiste plaats, mede met het oog op duurzaamheid en levensduur. Verdere eisen waren: functionaliteit, consistentie in ontwerp, uitvoering en detailering. De ingediende projecten gaven blijk van een nog groter bereik dan bij de editie van 2008. Hierin schuilt een tendens naar een grotere variatie in toepassing (soort, plaats en functie) en in de esthetische en technische kwaliteit en complexiteit. Opvallend was dat er minder sprake was van vernieuwing en ook van minder projecten met een groots en/of krachtig houtgebruik. Wel zijn er heel verschillende denkwijzen ontstaan in hout, onder handhaving van de liefde voor hout. De jury selecteerde na uitvoerig beraad negen genomineerden.

Jury De jury bestaat uit: voorzitter prof.ir. Hans Ruijsenaars (directeur Hans Ruijsenaars architecten Amsterdam, em. Hoogleraar TU Eindhoven), prof.dr.ir. Jan-Willem van de Kuilen (hoogleraar TU Delft en TU München), ir. Tanja Buijs-Vitkova (projectarchitect Architectenburo ir. Rudy Uytenga), Kees de Vries (hoofdredacteur Het Houtblad) en secretaris ir. Eric D. de Munck namens Centrum Hout.

GENOMINERDEN

De Vondelhof Den Haag - DAVL Studio Den Haag

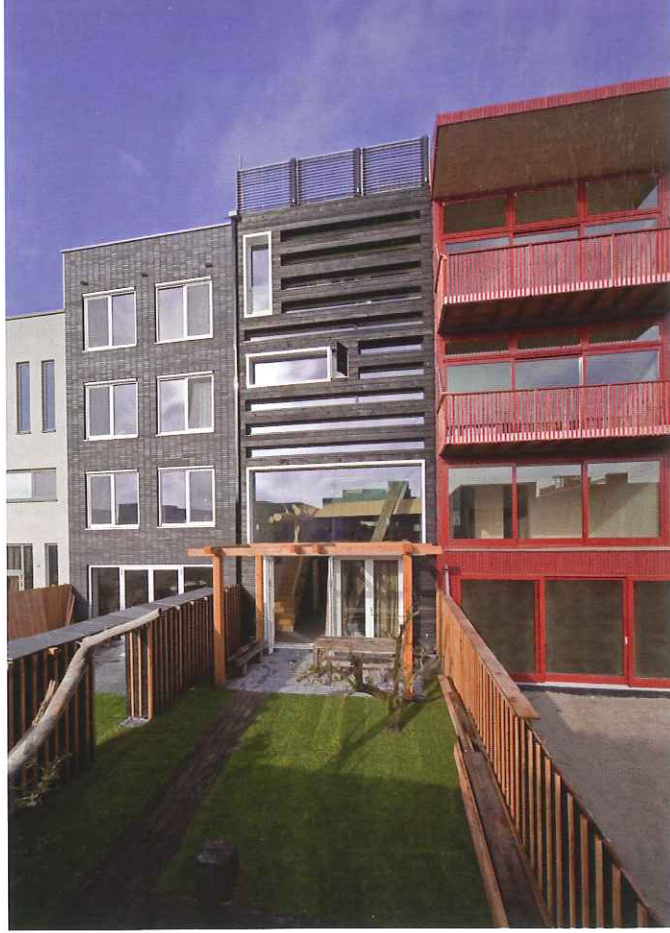
De Vondelhof bevindt zich in het hart van Den Haag te midden van historische bebouwing. De stadswoningen geven hieraan een eigentijds functioneel accent. Door de collectieve buitenruimte wordt een intieme en veilige stadsruimte gecreëerd, die karakteristiek is voor de hofjestradiatie. De hoofddragconstructie bestaat uit Leno (massiefhouten elementen). De stedenbouwkundige randvoorwaarden leidden tot grote overstekken, efficiënt en kostenbesparend in Leno gerealiseerd. Uit deze keuze volgde als consequentie ook een western red cedar gevel en iroko ramen, deuren en kozijnen, alle onbewerkt om de natuurlijke uitstraling te accentueren. Voor de privacy hebben de ramen houten lamellen. Het is een ruwe diamant, ingeklemd in de stedelijke massa, met de optimale benutting van de houteigenschappen. Zie ook Het Houtblad 2/2010.

Saenstroom opdc Wormerveer - Dok architecten Amsterdam

In het schoolgebouw van Saenstroom opdc (orthopedagogisch didactisch centrum) is hout bepalend, zowel in- als exterieur. Plattegrond en materiaalkeuze geven de leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben, een

Herbestemming postkantoor Nijmegen.

Steigereiland 2.0 Amsterdam-IJburg.

FOTO: WWW.JOHNLEWISMARSHALL.COM

gevoel van rust en geborgenheid. Voor de buitenkant is naast hout ook gerecycled kunststof gebruikt. De hoofd-draagstructuur is bijna geheel opgebouwd uit duurzaam naaldhout, recyclebaar en milieuvriendelijk. Dit betekende niet alleen een snelle bouwtijd, maar houdt ook rekening met flexibiliteit voor de toekomst. Hout is consistent toegepast, hetzij constructief, bouwfysisch, bouwtechnisch of milieutechnisch, een mooi gebaar naar wat dit materiaal kan. Qua esthetiek toont het robuust en stoer.

Herbestemming postkantoor Nijmegen - Van de Looi en Jacobs architecten Huissen

Het in het stadshart van Nijmegen gelegen hoofdpst-kantoor uit 1908 is getransformeerd tot supermarkt met starterswoningen; aan de binnenzijde van het L-vormige hoofdgebouw is de bestaande architectonisch minder interessante bebouwing vervangen door hoogwaardige en luchtige hout(skelet)bouw (12 appartementen). Het gerenoveerde bakstenen deel vormt een prachtig contrast met de nieuwe houtbouw. Door de volledige hsb was het mogelijk vier bouwlagen toe te voegen boven op het bestaande monument. Gezien de beperkte afmetingen van de bouwplaats was het uitvoeringstechnisch gunstig met lichte prefab elementen te werken. De mogelijkheid om binnen de monumentale schil de houten

wanden en verdiepingvloeren te plaatsen gaf veel flexibiliteit aan zowel ontwerp- als bouwproces. Het bepalende hout heeft architectonisch en technisch de mogelijkheden binnen dit project vergroot. Zie ook Het Houtblad 6/2008.

Steigereiland 2.0 Amsterdam-IJburg - FARO Architecten Lisserbroek

Na een eerste energie-efficiënte woning op Steigereiland heeft FARO voor de tweede versie de lat hoger gelegd. Woonhuis 2.0 is energieneutraal, volgens de normen van cradle to cradle gebouwd en gehonoreerd met het eerste Passiefhuis-keurmerk van Nederland. Vormgeving en materiaalkeuze ademen overduidelijk inzet en liefde voor het materiaal hout. Er is bewust gekozen voor een divers palet aan houtsoorten en -producten, in overeenstemming met de toepassing. Zo is voor de wand- en vloerelementen gekozen voor massiefhouten panelen (Leno en Kerto), zijn houten l-liggers toegepast in de geïsoleerde gevelopbouw, is een heuse boom afkomstig van de Prinsengracht gebruikt als constructieve ligger, zijn basralocus meerpanelen hergebruikt en is gekozen voor naar Japanse traditie gebrande lariks geveldelen. Bouwen met hout cumuleert in dit bijzondere project schoonheid, lage milieubelasting en comfort. Zie ook Het Houtblad 7/2009.

FOTO: INGENIEURSBUREAU BOORSMA DRACHTEN

FOTO: WWW.JOHNLEWISMARSHALL.COM

Bedieningsgebouw Volkeraksluizen Willemstad (NB).

Houten berging
Drachten.

4e gymnasium
Amsterdam.

FOTO: WWW.JOHNLEWISMARSHALL.COM

Houten berging Drachten - Ingenieursbureau Boorsma Drachten

De geheel houten berging bestaat uit twee uit elkaar geschoven basisvolumes, verbonden door een gemeenschappelijk trechtervormig dak. De vierkante plattegrond vloeit voort uit deze vorm. De zuidwesthoek is uitgesneden tot buitenruimte die zo een relatie krijgt tot de terreininrichting en een extra dimensie geeft als onderdak. Het smalle plattegronddeel, dat de buitenruimte omarmt, biedt plaats aan een kleine werkbank. Het tweede basisvolume, voorzien van een zolder, is de stalling voor een trailer met een historische houten zeilboot. Door het noordelijke dakschild van het trechterdak te verlengen en om te buigen verbindt het dak beide hoofdvolumes. Deze bestaan uit hsb-wanden, bekleed met horizontale open delen van fijnbezaagd western red cedar. De afwijkende gevelvlakken tussen beide hoofdvolumes bestaan uit verticale western red cedar latten op een translucente kunststof beplating. Het vrentriplex trechterdak is in vier lagen overlappend gelijmd. Integraal denkend is een beeldschoon en uniek klein bouwwerk ontstaan. Zie ook Het Houtblad 4/2010.

Bedieningsgebouw Volkeraksluizen Willemstad (NB) - DP6 architectuurstudio Delft

Dit project bestaat uit een in verschillende mate transparant kantoorgebouw, gedomineerd door een glazen gevel

en overkapt door een groot tropendak. De gesloten zuidgevel vormt daarmee één geheel en beschermt tegen de zon. De glazen oost- en westgevel garanderen optimaal zicht op de passerende schepen. In de onderbouw zijn alle technische ruimten opgenomen. De gevels zijn hier gesloten en uitgevoerd in robuuste materialen. In de bovenbouw zitten alle verblijfsruimten; de gevels hier zijn open en gericht op uitzicht en daglicht. Zuidgevel en dak zijn gesloten om geen extra zoninstraling te krijgen.

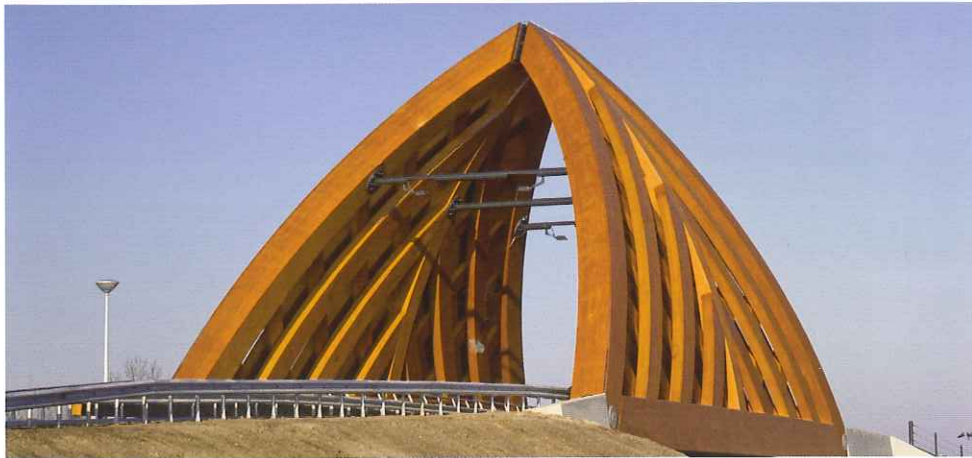
Op de eerste verdieping bevinden zich de hoofdentree, vergaderruimte, kantine en kantoren met bijbehorende ruimten. De operationele ruimte is op de tweede verdieping gesitueerd. Een kern met trappen en lift verbindt alle verdiepingen met elkaar. Het krijgt zijn maat door het enorme, gevoelsmatig onverantwoord ver uitkragende futuristische dakvlak, waarvan de constructie verrassend genoeg niet in staal maar in gelamineerd vuren is uitgevoerd. De warme vuren lattengevel aan de binnenzijde complementeert het geheel tot een architectonisch fraai meesterwerk in het grijze Hollandse landschap. Zie ook Het Houtblad 1/2010.

4e gymnasium Amsterdam - hvdn architecten Amsterdam

Het 4e gymnasium is een tijdelijk schoolgebouw dat een plaats heeft gekregen in een van de Houthavens in het

Bijgebouw Blom Vleuten.

Accoya brug Sneek.

westelijk havengebied van Amsterdam. De school is modulair gebouwd, zodat het optimaal verplaatsbaar is. De modules vormen een hybride constructie waarin houten wand- en gevelsluitende elementen en ribbenvloeren domineren. Er is gekozen voor een open gevelbekleding van smalle, verticaal geordende louro preto delen die enerzijds refereert aan de historische rol van de Amsterdamse houthaven als op- en overslagplaats en anderzijds een stoere uitstraling geeft. Om voor de leerlingen in dit open gebied een beschermende plaats te creëren, is het programma om een hof gesitueerd. Naast de hof heeft het gymnasium een open schoolplein, een sportveld en kan er gebruik worden gemaakt van het naastgelegen strand. De prachtig gedetailleerde gevelbekleding is verfijnd, maar is tevens een stoere omlijsting. Naast de kozijnen manifesteren zich gekleurde aluminium vlakken die met hun felheid de robuustheid en kracht van het hout ondersteunen. Zie ook Het Houtblad 8/2008.

Bijgebouw Blom Vleuten (gem. Utrecht) - Van Rooijen architecten De Meern

In een ruime tuin met boomgaarden is ter vervanging van een oude schuur dit bijgebouw ontworpen. Het architectonische idee was een sculpturaal archetypisch gebouw te ontwerpen: een eenvoudige vorm met zadeldak in pure esthetiek. Gevels en dak zijn daartoe volledig uitgevoerd in zwarte western red cedar delen, wat bijdraagt aan de

gewenste mate van abstractie in contrast met de omringende natuur. Specifieke, beglaasde insnijdingen bepalen de lichtinval in het volledig houten interieur en de uitzichten naar de tuin. In het onderkomen is uitsluitend hout toegepast voor zowel de constructieve opzet als de bouwkundige uitwerking, en dat heel subtiel en zuiver met een prachtige detaillering.

Accoya brug Sneek - OAK Leeuwarden

Het ontwerp van deze brug is geïnspireerd op *covered bridges*, botenbouw en spanten van Friese boerderijen. De overbrugging valt in verkeersklasse 60 en is daarmee uniek in de wereld. De constructie is opgebouwd uit twee gebogen grote vakwerkspanten van circa 34 m lengte, waartussen als het ware het brugdek 'hangt'. De constructie van de deels dubbel gebogen spanten wordt gevormd door twee ± 20 m hoge gebogen vakwerken. De boog in de spanten biedt voldoende doorgang voor grote zware vrachtauto's en overig verkeer. Er is gekozen voor het duurzame houtproduct Accoya (geacetyleerd radiata pine) met een licht gepigmenteerde beits, waarvan de toepassing consequent is doorgezet. De brug past als icoon in het landschap en het ontwerp is naast uniek en uiterst innovatief tevens gedurfd. Zie ook Het Houtblad 8/2008 en 1/2009.

HIB-systeem.

HOUTINNOVATIEPRIJS

Deze prijs wordt voor de zesde keer toegekend. Doel is de bevordering van innovatieve houttoepassingen in de bouw bij bedrijven, instellingen en ontwerpers. In aanmerking komen onder meer: technieken, productverbeteringen, bouwmethoden en innovaties.

Innovatiegehalte De jury heeft waardering voor bedrijven die nadenken over innovatie en op basis daarvan hebben ingezonden. Enigszins teleurgesteld was zij echter over het aantal aangemelde innovaties. Juist in deze moeilijke periode is innoveren nodig om zich zo te onderscheiden op de markt. Verder stelde zij vast dat de onderbouwing en motivatie over het algemeen beter kunnen. De grote verschillen in waardering zaten voornamelijk in de waardering van het innovatiegehalte en de relevantie hiervan voor de positie van hout in de bouw. Daarnaast heeft de jury de inzendingen beoordeeld op acceptatie door de markt, het economisch perspectief en milieuaspecten. De jury van de Houtinnovatieprijs selecteerde uit de acht inzendingen twee genomineerden.

Jury De jury bestaat uit: prof.ir. Frans Bijlaard (hoogleraar TU Delft); prof.ir. Nico Hendriks (em. hoogleraar TU Eindhoven en directeur BDA Groep), ir. Jack de Leeuw (algemeen directeur SBR Rotterdam) en prof.dr.ir. André Jorissen (hoogleraar Houtconstructies TU Eindhoven). Voorzitter is prof.dr.ir. Jos Lichtenberg, hoogleraar TU Eindhoven, medeoprichter van Inno-Experts, voorzitter stichting Slimbouwen en hoofdredacteur Bouw IQ. Jurysecretaris is ir. Eric D. de Munck van Centrum Hout.

Verkeersbrug Sneek.

GENOMINEERDEN

HIB-systeem: de houten bouwsteen - HIB-systeem Nederland Gorinchem

Het betreft een innovatieve houttoepassing voor de bouw, en wel een eenvoudig en flexibel bouwsysteem, samengesteld uit zuiver ecologische materialen waarmee een hoge energiebesparing en een behaaglijk leefklimaat te realiseren zijn. Het systeem bestaat uit hanteerbare bouwelementen. Ieder element is opgebouwd uit twee parallelle rechthoekige platen die door houtverbindingen één geheel vormen met de tussenliggende stijlen. Aldus ontstaat als het ware een 'houten bouwsteen'. Deze prefab houten bouwstenen kunnen als lego op elkaar gestapeld worden. De montage is eenvoudig en snel, de constructie stabiel, en er zijn diverse afwerkingen mogelijk. HIB is een welkome aanvulling op bestaande houtbouw- en andere bouwsystemen en een interessant product voor professionals en de doe-het-zelver. Zie ook Het Houtblad 5/2010.

Vorm verbindingstechnieken en houtmodificatie verkeersbrug Sneek - OAK Leeuwarden

Deze houten brug in de zwaarste Nederlandse verkeersklasse 60 is opgebouwd uit twee enorme gebogen vakwerkspanten van circa 34 m lengte. Hiertussen 'hangt' het brugdek. De constructie van de deels dubbelgebogen spanten is geïnspireerd op de vakwerkconstructies van *covered bridges*. Ze garanderen voldoende doorgang voor zware vrachtauto's en overig verkeer. De gebogen spanten en in het bijzonder het krachtenspel dat ontstaat als gevolg van de belastingen vraagt nagenoeg geheel krimp- en zwellingsvrije detailleringen en materialen. Een moeilijke zoektocht leidde tot Accoya (geacetyleerd radiata pine), een houtproduct dat vrijwel krimp- en zwellingsvrij en uiterst duurzaam is. Het ontwerpen van een brug in hout op deze schaal en met bijbehorende gegarandeerde levensduur (80 jaar) getuigt niet alleen van durf, maar ook van innovatiegeest. Zie ook Het Houtblad 8/2008 en 1/2009. •